

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์นวนิยายขนาดสั้นของ ไม้ เมืองเดิม พบว่ารูปแบบวรรณกรรมของ ไม้ เมืองเดิม มีนวนิยายขนาดสั้นทั้งหมดจำนวน ๓๗ เรื่อง^๑ และวรรณกรรมของ ไม้ เมืองเดิม แบ่งเป็น ๓ ลักษณะ คือ นวนิยายแนวลูกทุ่ง นวนิยายแนวอิงประวัติศาสตร์และนวนิยายแนวตลกขบขัน

เนื้อหาในนวนิยายขนาดสั้นของ ไม้ เมืองเดิม ในแง่โครงเรื่องเป็นเรื่องชิงรักหักสวาท เรื่องความริษยาอาฆาต การกดขี่ข่มเหงและการต่อสู้กันด้วยเหลี่ยมนักเลงในชนบท มีบางเรื่องที่เป็นเรื่องแสดงความรัก ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณและต่อแผ่นดิน แต่ยังคงลักษณะการต่อสู้กับอำนาจธรรมไว้เสมอ แนวเรื่องนวนิยายของ ไม้ เมืองเดิม ซ้ำกันเป็นส่วนมาก โครงเรื่องไม่ซับซ้อน เนื้อเรื่องมักแสดงถึงความ เหลื่อมล้ำเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของตัวละคร การต่อสู้กับการถูกเอาเปรียบหรือการกดขี่ข่มเหง และการชิงไหวชิงพริบเยี่ยงนักเลงในชนบท

ตัวละครของ ไม้ เมืองเดิม มักเป็นคนในชนบท เช่น ชาวนา ชาวสวน ชาวประมง กรรมกร ทาส และชาวบ้านธรรมดา ซึ่งเหมาะกับนวนิยายแนวลูกทุ่ง ลักษณะเด่นของตัวละคร ไม้ เมืองเดิม คือความเป็นคนจริง ๆ เยี่ยงปुरुชนทั่วไป ซึ่งอาจทำดี ทำชั่วได้ตลอดเวลา ต่างกรรมต่างวาระ มิใช่ตัวละครตามแบบอุดมคติ ซึ่งเพียบพร้อมด้วยความดีงามทุกประการและไม่เคยทำอะไรผิดพลาด การสร้างตัวละครในลักษณะเช่นนี้ทำให้นวนิยายของ ไม้ เมืองเดิม สมจริง

ไม้ เมืองเดิม มักกำหนดฉากในชนบทบริเวณภาคกลางของประเทศไทยแถบ อ่างทอง สิงห์บุรี สระบุรี หรืออยุธยา เป็นต้น และสามารถสร้างฉากให้เด่นด้วยท่วงท่าองการบรรยายหรือพรรณนาความ ทำให้เรื่องน่าอ่านและดูเป็นจริงเป็นจังแม้เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ไม้ เมืองเดิม ก็สามารถสร้างบรรยากาศให้เห็นสภาพของยุคสมัยนั้นได้ดี

---

^๑ดูในภาคผนวก ง.

ไม้ เมืองเดิม เสนอแนวคิดหลายประการไว้ในนวนิยาย ทำให้ผู้อ่านเห็นชัดว่า ไม้ เมืองเดิม เป็นผู้นิยมความเป็นธรรม รักเกียรติยศ ความดีงาม และบูชาความรัก สังเกตได้ว่า ไม้ เมืองเดิม มีสำนึกทางสังคมอยู่บ้าง แต่ไม่เสนอแนวทางแก้ไขใด ๆ ไว้ในนวนิยาย เป็นเพียงการสะท้อนให้เห็นสภาพสังคมระดับท้องถิ่นซึ่งผู้อ่านอาจเห็นอกว่าข่ม เหว่งรังแกผู้อ่อนแอกว่าเท่านั้น จึงกล่าวได้ว่า ไม้ เมืองเดิม ไม่เห็นด้วยกับการเอาเปรียบ การใช้อิทธิพลรังแก และมักกำหนดให้ตัวเองต่อสู้กับอำนาจเหล่านั้นอย่างทรนงและกล้าหาญ แต่บางครั้งก็พ่ายแพ้ฝ่ายธรรม เพราะเหตุที่มีกำลังน้อยกว่า

ลักษณะที่เห็นเด่นคือ กลวิธีการประพันธ์และการใช้ภาษา ไม้ เมืองเดิม มีกลวิธีที่ทำให้บทประพันธ์สมจริง โดยการดำเนินเรื่องอย่างง่าย ๆ การบรรยายและพรรณนาความกระจ่าง ไม้ เมืองเดิม นิยมใช้กลวิธีการบรรยายแบบเล่าเรื่องโดยบุคคลที่สาม ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าผู้ประพันธ์แยกตนออกมาจากเรื่อง แต่เป็นผู้รู้แจ้งสามารถล่วงรู้ความคิด ทัศนคติและเหตุการณ์ทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นกับตัวละครทุกตัว นอกจากนี้ ไม้ เมืองเดิม ยังมีศิลปะในการตั้งชื่อเรื่องเหมาะกับเนื้อเรื่อง และบรรยากาศของเรื่องได้เป็นอย่างดี ไม้ เมืองเดิม นิยมจบนวนิยายทั้ง ๒ ลักษณะคือ จบสุขและจบเศร้า ซึ่งมีจำนวนก้ำกึ่งกัน

การใช้สำนวนภาษา ไม้ เมืองเดิม เป็นนักเขียนที่มีลักษณะเฉพาะตัวเด่นมาก สังเกตได้จากการใช้คำและโวหาร ไม้ เมืองเดิม นิยมใช้ภาษาพื้นบ้านและใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน ไม้ นิยมคำภาษาต่างประเทศหรือศัพท์ทูลหว่า ไม้ เมืองเดิม พยายามสร้างคำใหม่ ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นคำกระชับ แปลกหูเหมาะกับตัวละครและเนื้อเรื่อง ไม้ เมืองเดิม นิยมใช้โวหารเชิงอุปมา มากกว่าโวหารประเภทอื่น การเปรียบเทียบของไม้ เมืองเดิม ง่ายและสั้น ทำให้ผู้อ่านเข้าใจกระจ่าง

ดังนั้นกล่าวได้ว่า เหตุที่งานเขียนของ ไม้ เมืองเดิม ยังเป็นที่ชื่นชอบของนักอ่านรุ่นหลังๆ เป็นเพราะ ไม้ เมืองเดิม เขียนเรื่องชีวิตของคนที่เป็นชนชั้นพื้นฐานของสังคม ได้แก่ ชาวไร่ ชาวนา กรรมกร และเนื้อเรื่องเป็นการต่อสู้กับความเหลื่อมล้ำหรืออำนาจอันไม่เป็นธรรมและการกดขี่ ซึ่งเข้ากับบรรณนิยมของคนรุ่นใหม่ที่แสวงหาความเป็นธรรมในสังคม และภาษาของ ไม้ เมืองเดิม ง่าย คนทุกระดับอ่านแล้วเข้าใจได้ดี งานเขียนของ ไม้ เมืองเดิม จึงยังคงเป็นที่นิยมอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้

ข้อเสนอแนะ

๑. ผู้สนใจควรลองศึกษาการสร้างคำใหม่ ๆ ของไม้ เมืองเดิม ในแง่ภาษาศาสตร์
๒. ควรศึกษาวิเคราะห์ในแง่สังคมวิทยาจากวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของชาวชนบท ตามท้องถิ่นที่ปรากฏในเรื่องของ ไม้ เมืองเดิม
๓. อาจศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์ได้จากฉากในนวนิยายของ ไม้ เมืองเดิม
๔. อาจศึกษาในแง่คติชนวิทยาจากค่านิยมและความเชื่อของชาวชนบทที่เป็นตัวละครในนวนิยายของ ไม้ เมืองเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย